

**F.Y.B.COM. SEM – II (CBCS - 2016 COURSE) : WINTER -
2017**

SUBJECT : GEOGRAPHY OF RESOURCES - II

Day : Monday
Date : 30/10/2017

W-2017-0222

Time : 03.00 PM TO 06.00 PM
Max. Marks : 60

N. B. ;

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
- 3) Neat diagrams must be drawn **WHEREVER** necessary.
- 4) Use of **map stencils** is allowed.

Q.1 A) Fill in the blanks with appropriate answer given below: **(06)**

- i) Industry is _____ type of economic activity.
a) Primary   b) Secondary   c) Tertiary   d) Basic
- ii) Exchange of goods, services and ideas is known as _____
a) Trade   b) Transport   c) Tourism   d) Agriculture
- iii) _____ is known as an invisible trade.
a) Tourism   b) Transportation   c) Goods   d) Services
- iv) _____ canal connects Atlantic and Pacific Oceans.
a) Suez   b) Panama   c) Pacific   d) Atlantic
- v) _____ are the fastest means of land transport.
a) Roadways   b) Railways   c) Waterways   d) None of above
- vi) _____ is associated with industrial location theory.
a) Smith   b) Weber   c) Darwin   d) Marsh

B) Answer the questions in **ONE** sentence. **(06)**

- i) What is International trade?
- ii) What is Dot method?
- iii) Which is the cheapest mode of transportation?
- iv) Name any two industrial regions of India.
- v) Name any two cotton textile centers in India
- vi) What are the major types of Trade?

Q.2 Answer **ANY THREE** of the following questions: **(12)**

- a) Give an account of Engineering Industry of India.
- b) Explain the importance of Railway Transportation.
- c) Explain the impacts of tourism.
- d) Explain Tourist industry of India.

Q.3 Answer **ANY THREE** of the following questions: **(12)**

- a) Explain the role of industries in economic development.
- b) Explain Geographical factors influencing on tourism.
- c) Explain advantages and disadvantages of airways.
- d) Explain importance of transportation in economic development.

Q.4 Answer **ANY TWO** of the following: **(12)**

- a) Explain Weber's theory of Industrial Location.
- b) Explain economic importance of Tourism.
- c) Compare various modes of transportation.

Q.5 Write notes on **ANY TWO** of the following: **(12)**

- a) Line and Bar Graph.
- b) Importance of Road ways.
- c) Iron and steel industry of India.

* * * * *

मराठी रुपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.
- ३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढाव्यात.
- ४) नकाशा स्टेन्सिल्स वापरण्यास परवानगी आहे.
- ५) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ अ) योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा.

(०६)

- १) उद्योगधंदे हे ----- प्रकारची आर्थिक क्रिया आहे.
अ) प्राथमिक
ब) द्वितीयक
क) तृतीयक
ड) मुलभूत
- २) विविध वस्तू व सेवांची अदलाबदल म्हणजे ----- होय.
अ) व्यापार
ब) वाहतूक
क) पर्यटन
ड) शेती
- ३) ----- ला अदृश्य व्यापार असे म्हणतात?
अ) पर्यटन
ब) वाहतूक
क) वस्तू
ड) सेवा
- ४) ----- कालव्यामूळे अटलांटिक व पॅसिफिक महासागर जोडले आहेत.
अ) सुएझ
ब) पनामा
क) पॅसिफिक
ड) अटलांटिक
- ५) ----- हे जमिनीवरील वाहतूकीचे सर्वात जास्त जलद माध्यम आहे.
अ) रस्ते
ब) रेल्वे
क) जलमार्ग
ड) वरीलपैकी एकही नाही
- ६) ----- यांनी उद्योगधंद्याच्या स्थानिकीकरणाच्या सिध्दांत मांडला.
अ) स्मिथ
ब) वेबर
क) डार्विन
ड) मार्श

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा.

(०६)

- १) आंतरराष्ट्रीय व्यापार म्हणजे काय?
- २) टिंब पध्दती म्हणजे काय?
- ३) वाहतूकीचे सर्वात स्वस्त वाहतूक माध्यम कोणते?
- ४) भारतातील दोन औद्योगिक विभागांची नावे लिहा.
- ५) भारतात दोन सुती वस्त्र उद्योग केंद्राची नावे लिहा.
- ६) व्यापाराचे मुख्य प्रकार कोणते?

कृ.मागे पहा.

- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)
- १) भारतातील अभियांत्रिकी उद्योगांचा वृत्तांत लिहा.
  - २) रेल्वे वाहतूकीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
  - ३) पर्यटनाचे परिणाम स्पष्ट करा.
  - ४) भारतातील पर्यटन उद्योग स्पष्ट करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)
- १) आर्थिक विकासातील उद्योगधंद्यांची भूमिका स्पष्ट करा.
  - २) पर्यटनावर परिणाम करणारे भौगोलिक घटक स्पष्ट करा.
  - ३) हवाई वाहतूकीचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.
  - ४) आर्थिक विकासातील वाहतूक माध्यमांची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)
- १) वेबरचा उद्योगधंद्यांच्या स्थानिकीकरणाचा सिध्दांत स्पष्ट करा.
  - २) पर्यटनाचे आर्थिक महत्त्व स्पष्ट करा.
  - ३) वाहतूकीच्या विविध मार्गांची तुलना करा.
- प्र.५ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१२)
- १) रेषा आलेख व स्तंभ आलेख
  - २) रस्ते वाहतूकीचे महत्त्व
  - ३) भारतातील लोह-पोलाद उद्योग

* * * *